

หมวดที่ 3

บทบาทขององค์กรวิชาชีพ

3.1 สภาสถาปนิก

(Architect Council of Thailand, ACT)

บทนำ องค์การที่กำกับดูแลการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม คือ สภาสถาปนิก ซึ่งเป็นองค์การที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543 ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย

3.1.1 ประวัติความเป็นมา สภาสถาปนิก ได้ถือกำเนิดขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543 ได้รับการจัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติที่พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2543 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม
2. ส่งเสริมความสามัคคีและไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของสมาชิก
3. ส่งเสริมสวัสดิการและผดุงเกียรติของสมาชิก
4. ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมให้ถูกต้องตามมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม
5. ช่วยเหลือ แนะนำ เผยแพร่ และให้บริการทางด้านวิชาการต่าง ๆ แก่ประชาชนและองค์กรอื่นในเรื่องที่เกี่ยวกับวิทยาการและเทคโนโลยีทางสถาปัตยกรรม
6. ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายและปัญหาด้านสถาปัตยกรรมรวมทั้งด้านเทคโนโลยี
7. เป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศไทย
8. ดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543 เป็นพระราชบัญญัติที่ควบคุมวิชาชีพสถาปัตยกรรมในสาขาสถาปัตยกรรมหลัก สาขาสถาปัตยกรรมผังเมือง สาขาภูมิสถาปัตยกรรม สาขาสถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ และสาขาสถาปัตยกรรมอื่น ๆ ที่กำหนดในกฎกระทรวง

สภาสถาปนิก ได้เริ่มดำเนินการกิจการเต็มรูปแบบ เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2543 ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการสภาสถาปนิก

3.1.2 อำนาจหน้าที่

สภาสถาปนิก มีอำนาจและหน้าที่ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543 ดังนี้

1. ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม
2. พักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต
3. รับรองปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม
4. รับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม
5. เสนอแนะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการกำหนดและการเลิกสาขาวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม
6. ออกข้อบังคับสภาสถาปนิก
7. ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสภาสถาปนิก

3.1.3 โครงสร้างการบริหาร

สภาสถาปนิกดำเนินการภายใต้การบริหารและกำกับดูแลของคณะกรรมการสภาสถาปนิกซึ่งประกอบด้วย

1. กรรมการซึ่งสมาชิกสามัญเลือกตั้งขึ้นจากสมาชิกสามัญ และมีได้ดำรงตำแหน่งคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญา จำนวนสิบคน
2. กรรมการซึ่งสมาชิกสามัญเลือกตั้งขึ้นจากสมาชิกสามัญ และดำรงตำแหน่งคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญา จำนวนห้าคน
3. กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากสมาชิกสามัญ โดยการเสนอชื่อของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จำนวนห้าคน

โดยคณะกรรมการทั้ง 20 คนจะเลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่ง นายกสภาสถาปนิก อุปนายกสภาสถาปนิกคนที่หนึ่ง อุปนายกสภาสถาปนิกคนที่สอง ตำแหน่งละหนึ่งคน และให้นายกสภาสถาปนิกเลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการ เภรัณยูภิก ตำแหน่งละหนึ่งคนและอาจเลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งอื่นได้ตามความจำเป็น ให้นายกสภาสถาปนิกแต่งตั้งหัวหน้าสำนักงานสภาสถาปนิกเพื่อควบคุม รับผิดชอบงานทั่วไปของสภาสถาปนิก

นอกจากนายกสภาสถาปนิกซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานของคณะกรรมการสภาสถาปนิกแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ยังมีหน้าที่เป็นสภานายกพิเศษ มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการดำเนินงานของสภาสถาปนิกตามกฎหมาย

3.1.4 การควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพสถาปัตยกรรมประเภทบุคคลธรรมดา และการเข้าสู่ระบบของสภาสถาปนิก

สถาปนิกผู้ที่ต้องการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมจะต้องสมัครเป็นสมาชิกสภาสถาปนิกเมื่อได้รับการอนุมัติแล้ว จึงจะมีสิทธิขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมได้ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 45 ของพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543 ว่าห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม หรือแสดงด้วยวิธีใดๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนพร้อมจะประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมสาขาใด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตในสาขานั้นจากสภาสถาปนิก

สมาชิกสภาสถาปนิก มี 3 ประเภท ดังนี้

1. สมาชิกสามัญ
2. สมาชิกวิสามัญ
3. สมาชิกกิตติมศักดิ์

ทั้งนี้จะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสภาสถาปนิก ว่าด้วยการรับสมัครเป็นสมาชิกสภาสถาปนิก พ.ศ. 2544

ผู้ที่ได้รับการอนุมัติให้เข้าเป็นสมาชิกสามัญหรือสมาชิกวิสามัญ มีสิทธิที่จะขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ซึ่งมี 4 ระดับ ดังนี้

1. วุฒิสถาปนิก
2. สามัญสถาปนิก
3. ภาคีสถาปนิก
4. ภาคีสถาปนิกพิเศษ

โดยผู้สมัครขอรับใบอนุญาต จะต้องมีความสมบัติและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก แต่ทั้งนี้ถ้าสถาปนิกขาดสมาชิกภาพเมื่อใด ให้ถือว่าใบอนุญาตของผู้ผู้นั้นสิ้นสุดลง ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543

การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต และการรับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสภาสถาปนิก

3.1.5 การควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมประเภทนิติบุคคลและการเข้าสู่ระบบของสภาสถาปนิก

ผู้ที่ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมที่เป็นนิติบุคคล ที่มีสำนักงานตั้งอยู่ในราชอาณาจักรไทย จะต้องขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมประเภทนิติบุคคลจากสภาสถาปนิก ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543 โดยจะต้องมีความสมบัติและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสภาสถาปนิก ว่าด้วยการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมที่เป็นนิติบุคคล พ.ศ. 2548

3.2 สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ (อาษา)

(The Association of Siamese Architects Under Royal Patronage, ASA)

บทนำ	การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมสาขาสถาปัตยกรรมหลัก เมืองครุฑที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการปฏิบัติวิชาชีพ คือ สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระที่ไม่เกี่ยวกับการเมืองและไม่ขึ้นกับหน่วยงานราชการ
3.2.1 ประวัติความเป็นมา	สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2477 และได้รับอนุญาตจดทะเบียนให้เป็นสมาคมวิชาชีพถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2477 ในช่วงปี พ.ศ. 2484-2488 ได้หยุดดำเนินการไปชั่วระยะหนึ่ง อันเนื่องมาจากผลกระทบจากภาวะสงครามโลกครั้งที่ 2 และกรณีพิพาทอินโดจีน ได้เริ่มดำเนินการอีกครั้งหนึ่งเมื่อปลายปี พ.ศ. 2488 ในยุคนั้นได้มีสถาปนิกที่ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมรวมตัวกันเพื่อฟื้นฟูสมาคมสถาปนิกสยามฯ ขึ้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง ได้มีการจัดร่างระเบียบข้อบังคับขึ้นใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในครั้งนั้น ในปี พ.ศ. 2497 สมาคมสถาปนิกสยามได้รับพระมหากรุณาธิคุณให้เข้าเป็นสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์ ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการมา สมาคมสถาปนิกสยามฯ ได้พยายามผลักดันวิชาชีพสถาปัตยกรรมให้เจริญรุ่งเรืองเป็นที่ยอมรับในสังคม ได้มีกิจกรรมที่ก่อประโยชน์ต่อมวลสมาชิกนานาประการ สมาคมฯ ได้รับการรับรองและยกย่องจากรัฐบาลในทุกยุคทุกสมัย ในฐานะที่เป็นสถาบันของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมของชาติ ในหลายๆโอกาสที่สมาคมฯ ได้รับเชิญให้เข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาในกิจกรรมต่างๆของรัฐบาล โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับกฎหมายอาคาร และพระราชบัญญัติก่อสร้างต่างๆรวมทั้งให้เข้าร่วมในการร่างพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม เมื่อปี พ.ศ.2500 พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ผ่านการเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย กรรมการกฤษฎีกาและได้ประกาศใช้เป็นพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม ตั้งแต่วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ.2508 สมาคมฯได้ทำหน้าที่เป็นจุดศูนย์รวมของสถาปนิกทั่วประเทศต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน งานที่สำคัญคือ ได้ร่วมมือกันผลักดันให้มีพระราชบัญญัติฉบับใหม่ เรียกว่า พระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่ใช้ควบคุมดูแลสถาปนิกทั้ง 4 สาขาภายใต้การกำกับดูแลของสถาปนิกจากทั้ง 4 สาขาที่ได้รับการเลือกตั้งมาจากสมาชิกของสภาสถาปนิก
3.2.2 บทบาทและหน้าที่	สมาคมสถาปนิกสยามฯ ได้แสดงบทบาทที่ชัดเจนในสังคม ได้ดำรงไว้ซึ่งอุดมคติ เป็นที่เชื่อถือของประชาชนและสถาบันทั้งหลายทั้งในและนอกประเทศ สมาคมฯได้มีกิจกรรมหลายอย่าง ที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาให้วิชาชีพสถาปัตยกรรมเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ รวมทั้งได้มีนโยบายที่ส่งเสริมด้านสามัคคีธรรมและจริยธรรมของมวลสมาชิก เพื่อให้วิชาชีพสถาปนิกเป็นวิชาชีพที่ทรงเกียรติ มีความสง่างามเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์ศิลปะ สถาปัตยกรรม วัฒนธรรม และอารยธรรมให้กับประเทศชาติตลอดไป

ในปัจจุบัน สมาคมสถาปนิกสยามฯ ได้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนเป็นปากเสียงของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปนิก และเป็นตัวจักรสำคัญที่จะช่วยพัฒนาให้วิชาชีพนี้เจริญก้าวหน้าในทุกๆด้าน ทั้งยังเป็นองค์กรกลางทางวิชาชีพที่จะศึกษาค้นคว้าและสร้างมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพของสถาปนิก

3.3 สมาคมสถาปนิกผังเมืองไทย (Thai Urban Designers Association, TUDA)

บทนำ การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมสาขาสถาปัตยกรรมผังเมืองเป็นหนึ่งในสี่สาขาสถาปัตยกรรมควบคุม สมาคมสถาปนิกผังเมืองไทยถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อเสริมสร้างให้สภาสถาปนิกมีผลสมบูรณในการบังคับ กำกับดูแล และส่งเสริมวิชาชีพสถาปัตยกรรมผังเมือง ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้

3.3.1 ประวัติความเป็นมา สมาคมสถาปนิกผังเมืองไทย ได้ใบอนุญาตจัดตั้งสมาคม เลขอนุญาตที่ ต.502/2545 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2545 โดยเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และได้รับใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนสมาคม ทะเบียนเลขที่ จ.4174/2546 ให้ไว้ ณ วันที่ 16 มกราคม 2546 โดยนายทะเบียนสมาคมประจำกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 5 ประการ คือ

- เพื่อสนองตอบตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติสถาปนิก พุทธศักราช 2543
- เพื่อส่งเสริมความเป็นปึกแผ่น ความรักสามัคคี มีจรรยาบรรณ และจริยธรรมในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมผังเมือง
- เพื่อส่งเสริม สร้างสรรค์ พัฒนา วิทยาการ ความรู้ วิชาการ และทักษะของสมาชิกเพื่อให้ประกอบวิชาชีพเป็นไปอย่างถูกต้อง
- เพื่อเผยแพร่ ให้บริการ และให้ความรู้ ข้อมูลและความเข้าใจเรื่องชุมชนเมือง ต่อสาธารณชน และหน่วยราชการ
- เพื่อประสาน เสริมสร้าง ร่วมมือในกิจกรรม กับผู้ร่วมสาขาวิชาชีพสถาปัตยกรรมอื่น ตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พุทธศักราช 2543

สภาสถาปนิก จึงจำเป็นต้องมีสมาคมวิชาชีพในสาขาสถาปัตยกรรมผังเมืองมารองรับ สถาปนิกสาขาสถาปัตยกรรมผังเมือง หรือนักออกแบบชุมชนเมือง (Urban Designers) และผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านที่อยู่ในวงการนี้ เห็นถึงความสำคัญเรื่องนี้ จึงได้รวมตัวกันก่อตั้ง “สมาคมสถาปนิกผังเมืองไทย” ขึ้นมา ตามความมุ่งหมายในวัตถุประสงค์หลักที่กล่าวไว้แล้ว

3.3.2 บทบาทและหน้าที่ สมาคมสถาปนิกผังเมืองไทย จะเข้าไปมีบทบาทอันสำคัญของสังคมไทยในอนาคต เช่นเดียวกับ สถาปัตยกรรมอีกสามสาขา สมาคมจะมีบทบาททั้งทางตรงและทางอ้อมช่วยวางแผน ออกแบบชุมชนเมืองและชนบท ให้เกิดระบบ ระเบียบ ความสะดวก สวยงาม ของบ้านเมืองที่เป็นชุมชนเมืองทุกระดับเพื่อนำไปสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ยั่งยืน รวมทั้งเป็นไปตามนโยบายของประเทศ

3.4 สมาคมภูมิสถาปนิกประเทศไทย

(Thai Association of Landscape Architects, TALA)

บทนำ การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมสาขาภูมิสถาปัตยกรรม เมืองครุฑที่เกี่ยวข้อง คือ สมาคมภูมิสถาปนิกประเทศไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระที่ไม่เกี่ยวกับการเมืองและไม่ขึ้นกับหน่วยงานราชการ

3.4.1 ประวัติความเป็นมา สมาคมภูมิสถาปนิกประเทศไทย ได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติให้ดำเนินการจัดตั้งสมาคมได้ ตามใบอนุญาตเลขที่ ต 200/2531 ลงวันที่ 18 พฤษภาคม 2531

สมาคมภูมิสถาปนิกประเทศไทย ใช้อักษรย่อว่า “ภ.ส.ท.” ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า “Thai Association of Landscape Architects” และอักษรย่อภาษาอังกฤษคือ “T.A.L.A.” เครื่องหมายของสมาคมฯ มีลักษณะเป็นรูปสัญลักษณ์ของผืนดิน แผ่นน้ำ พืชพันธุ์ และสิ่งก่อสร้าง และมีคำว่า “สมาคมภูมิสถาปนิกประเทศไทย 2530” โดยมีวัตถุประสงค์ของสมาคม ดังนี้คือ

- ดำเนินงานให้สมาคมฯ เป็นที่รู้จักและทรงเกียรติ มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม
- พัฒนาการศึกษาวิชาภูมิสถาปัตยกรรม เพื่อเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม โดยยึดหลักการพิทักษ์ทรัพยากรและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมสามัคคีธรรม จริยธรรม และผดุงเกียรติของสมาชิก
- ยกระดับมาตรฐานการประกอบวิชาชีพภูมิสถาปัตยกรรม
- เป็นสื่อกลางในการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการประกอบวิชาชีพภูมิสถาปัตยกรรม
- ช่วยเหลือ ค้ำครอง ส่งเสริมสมาชิกให้ได้รับผลดีในการประกอบวิชาชีพตามมาตรฐานและระเบียบแบบแผน
- ดำเนินการเผยแพร่ความรู้ด้านวิชาการและวิชาชีพภูมิสถาปัตยกรรม ด้วยการออกจดหมายข่าวสาร วารสาร รังกฎระเบียบ บัญชีรายชื่อและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกิจการสมาคม โดยทั้งหมดไม่เกี่ยวกับการเมือง

ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการมาสมาคมภูมิสถาปนิกฯ ได้พยายามผลักดันวิชาชีพภูมิสถาปัตยกรรมให้เจริญรุ่งเรืองเป็นที่ยอมรับในสังคมทั้งในระดับภายในและนอกประเทศ ได้มีกิจกรรมที่ก่อประโยชน์ต่อสังคมและมวลสมาชิกนานาประการ

3.4.2 บทบาทและหน้าที่ สมาคมภูมิสถาปนิกประเทศไทย ได้แสดงบทบาทที่ชัดเจนในสังคม ได้ดำรงไว้ซึ่งอุดมคติเป็นที่เชื่อถือของประชาชนและสถาบันทั้งหลายทั้งในและนอกประเทศ สมาคมฯ ได้มีกิจกรรมหลายอย่างที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาให้วิชาชีพภูมิสถาปัตยกรรมเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่สังคมประเทศชาติ รวมทั้งได้มีนโยบายที่ส่งเสริมด้านสามัคคีธรรมและจริยธรรมของมวลสมาชิก เพื่อให้วิชาชีพภูมิสถาปัตยกรรมเป็นวิชาชีพที่ทรงเกียรติ มีความสง่างาม เป็นผู้นำในการสร้างสรรค์ศิลปะสถาปัตยกรรม วัฒนธรรม และอารยธรรมให้กับประเทศชาติตลอดไป

ในปัจจุบัน สมาคมภูมิสถาปนิกประเทศไทย ได้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนเป็นปากเสียงของผู้ประกอบวิชาชีพภูมิสถาปัตยกรรม และเป็นตัวจักรสำคัญที่จะช่วยพัฒนาให้วิชาชีพนี้เจริญก้าวหน้าในทุกๆด้าน ทั้งยังเป็นองค์กรกลางทางวิชาชีพที่จะศึกษาค้นคว้าและสร้างมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพของภูมิสถาปนิก อีกทั้งยังได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆที่ทางสภาสถาปนิกจัดขึ้น

3.5 สมาคมมัณฑนากรแห่งประเทศไทย

(Thailand Interior Designers' Association, TIDA)

บทนำ

สาขาสถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ มีองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติวิชาชีพ คือ สมาคมมัณฑนากรแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระที่ไม่เกี่ยวกับการเมือง และไม่ขึ้นกับหน่วยงานราชการ

ปัจจุบันวิชาชีพนี้เป็นหนึ่งในสี่สาขาสถาปัตยกรรมควบคุม มีสภาสถาปนิกเป็นองค์กรซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อควบคุม กำกับ และดูแล ตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543 โดยมีสมาคมมัณฑนากรแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรวิชาชีพทำหน้าที่เป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ ที่ได้เข้ามีส่วนร่วมในการเสริมสร้าง ช่วยเหลือ การพัฒนาวิชาชีพภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถาปนิก

3.5.1 ประวัติความเป็นมา

สมาคมมัณฑนากรแห่งประเทศไทยในอดีตคือ “มัณฑนศิลป์สมาคมแห่งประเทศไทย” ซึ่งได้มีการก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2528 โดยความดำริของอาจารย์จักร ศิริพานิช อดีตคณบดีคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีคณาจารย์และมัณฑนากรอีกหลายท่านจากหลายสถาบันเป็นผู้ร่วมดำเนินการก่อตั้ง ทั้งนี้สมาคมได้รับทุนอุดหนุนการก่อตั้งสมาคมฯ จากศิษย์เก่าและผู้มีอุปการคุณอีกหลายฝ่าย และจัดประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารชุดแรกเมื่อวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2528

หลังจากดำเนินการสมาคมฯ ได้ช่วงเวลาหนึ่ง คณะกรรมการบริหารสมาคมจึงได้มีมติให้เสนอความคิดเห็นต่อสมาชิกในการเปลี่ยนชื่อเป็น “สมาคมมัณฑนากรแห่งประเทศไทย” ในภาษาอังกฤษว่า “Thailand Interior Designers' Association” เพื่อให้มีการดำเนินการบริหารงานชัดเจนกับสมาชิกในสาขาวิชาชีพการออกแบบตกแต่งภายในให้ครอบคลุมกับสมาชิกซึ่งมีพื้นฐานการศึกษาจากหลายสถาบัน อันเป็นการดำเนินการของสมาคมในแนวทางเดียวกันกับที่ต่างประเทศมีอยู่ และในชื่อใหม่นี้ สมาคมฯ ในระดับนานาชาติทั้งในย่านเอเชีย และอื่นๆ

ได้มีการจัดทำระเบียบ “มาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพมัณฑนากร พ.ศ. 2532” ขึ้นเพื่อถือปฏิบัติเป็นระเบียบทางวินัยตามมาตรฐานวิชาชีพกับมวลสมาชิก ปัจจุบันสมาชิกประกอบไปด้วยมัณฑนากร สถาปนิก นักออกแบบในสาขาอื่นๆ นักวิชาการ ฯลฯ ซึ่งมีพื้นฐานทางการศึกษาจากสถาบันต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการมา สมาคมมัณฑนากรฯ ได้พยายามผลักดันวิชาชีพให้เจริญรุ่งเรืองเป็นที่ยอมรับในสังคม ได้มีกิจกรรมที่ก่อประโยชน์ต่อมวลสมาชิกนานาประการ สมาคมฯ ได้รับการรับรองและยกย่องจากหน่วยงานและองค์กรในระดับชาติและนานาชาติ ในฐานะที่เป็นสถาบันของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ของชาติ